

Vergaderjaar 1988–1989

18 998 **Aanvulling van de Overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 NBW elfde gedeelte)**

Nr. 6

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 21 november 1988

Het wetsvoorstel wordt als volgt gewijzigd:

A. Het cijfer 1. voor de tekst van artikel 68 en het tweede lid van dat artikel vervallen.

B. Na artikel 68 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 68a

1. Van het tijdstip van haar in werken treden af is de wet van toepassing, indien op dat tijdstip is voldaan aan de daarin voor een rechtsgevolg gestelde vereisten, tenzij uit de volgende artikelen iets anders voortvloeit.

2. Voor zover en zolang op grond van de volgende artikelen de wet niet van toepassing is, blijft het vóór haar in werking treden geldende recht van toepassing.

C. De artikelen 69 en 70 worden vervangen door het volgende artikel:

Artikel 69

Wanneer de wet met betrekking tot een vermogensrecht van toepassing wordt, heeft dat niet tot gevolg dat alsdan:

- a. iemand het vermogensrecht verliest dat hij onder het tevoren geldende recht had verkregen;
- b. een schuld op een ander overgaat;
- c. het bedrag van een vordering wordt gewijzigd;
- d. een vorderingsrecht ontstaat, indien alle feiten die de wet daarvoor vereist, reeds voordien waren voltooid;
- e. een goed met een beperkt recht wordt belast.

D. Van *artikel 71* vervallen de leden 1 en 3, alsmede het cijfer «2». vóór het tweede lid.

E. De *artikelen 72 en 73* worden door de volgende drie artikelen vervangen:

Artikel 72

1. Indien de wet een verjarings- of vervaltermijn op korter dan een jaar stelt, en die termijn overeenkomstig het in de wet bepaalde vóór het tijdstip van haar in werking treden zou aanvangen, dan wordt deze aanvang verschoven naar het tijdstip van het in werking treden van de wet.

2. Strekt de termijn tot vervanging van een termijn die door het tevoren geldende recht werd gesteld, dan eindigt de nieuwe termijn uiterlijk op het tijdstip waarop de vervangen termijn zou zijn voltooid.

Artikel 73

1. Indien de wet een verjarings- of vervaltermijn op een jaar of langer stelt, en die termijn overeenkomstig het in de wet bepaalde vóór het tijdstip van haar in werking treden aanvangt, dan is het in de wet bepaalde omtrent aanvang, duur en aard van die termijn tot een jaar na dat tijdstip niet van toepassing.

2. De nieuwe termijn wordt geacht niet vóór afloop van dat jaar te zijn voltooid.

Artikel 73a

1. In afwijking van de artikelen 72 en 73 kan een bevoegdheid die de wet toekent, niet meer worden uitgeoefend, indien de daarvoor bij de wet gestelde termijn reeds op het tijdstip van haar in werking treden is verstreken en een bevoegdheid van gelijke aard onder het tevoren geldende recht niet bestond.

2. Was de termijn waarbinnen volgens het tevoren geldende recht een recht of bevoegdheid moest zijn uitgeoefend, reeds verstreken op het in lid 1 bedoelde tijdstip, dan brengt de wet die een recht of bevoegdheid van gelijke aard toekent, in het rechtsgevolg van de verjaring of het verval geen verandering.

F. Artikel 74 wordt als volgt gewijzigd:

a. In lid 1 worden de woorden «Het in werking treden van de wet» vervangen door: Het van toepassing worden van de wet.

b. Aan lid 2 wordt het volgende toegevoegd:

Stelt de rechter partijen tot een zodanige aanpassing in de gelegenheid, dan staat tegen die beslissing geen rechtsmiddel open; wijst de rechter een daartoe strekkend verzoek af, dan staat een rechtsmiddel daartegen slechts gelijktijdig met de einduitspraak open.

c. Na lid 2 wordt, met vernummering van lid 3 tot lid 4, een nieuw lid ingevoegd, luidende:

3. Het tevoren geldende recht blijft van toepassing, indien een geding als bedoeld in lid 1, in hoogste feitelijke instantie in staat van wijzen verkeert op het tijdstip waarop de wet van toepassing wordt, tenzij de rechter tot voortzetting van het geding beslist.

d. In lid 4 worden de woorden «vóór het in werking treden van de wet» vervangen door: vóór het van toepassing worden van de wet.

G. In *artikel 76* wordt achter het woord «blijven» ingevoegd: , indien de wet hen als roerend aanmerkt,.

H. In de eerste en de tweede zin van *artikel 77* wordt telkens vóór «zaken» ingevoegd: roerende.

I. De *artikelen 79–81* worden door de volgende artikelen vervangen:

Artikel 79

Tenzij anders is bepaald, wordt een rechtshandeling die is verricht voordat de wet daarop van toepassing wordt, niet nietig of vernietigbaar ten gevolge van een omstandigheid die de wet, in tegenstelling tot het tevoren geldende recht, aanmerkt als een grond van nietigheid of vernietigbaarheid.

Artikel 80

1. Een rechtshandeling die vernietigbaar was tot aan het tijdstip waarop de wet op haar van toepassing wordt, kan van dat tijdstip af niet langer worden vernietigd op grond van het gebrek dat haar tevoren aankleefde, indien de wet een zodanig gebrek niet aanmerkt als een grond van vernietigbaarheid.

2. Een rechtshandeling als bedoeld in lid 1, wordt op het daar genoemde tijdstip met terugwerkende kracht nietig, indien de wet een rechtshandeling met hetzelfde gebrek als nietig aanmerkt.

Artikel 81

1. Een nietige rechtshandeling wordt op het tijdstip waarop de wet op haar van toepassing wordt, met terugwerkende kracht tot een onaantastbare bekrachtigd, indien zij heeft voldaan aan de vereisten die de wet voor een zodanige rechtshandeling stelt.

2. Een nietige rechtshandeling wordt op dat tijdstip vernietigbaar, indien de wet haar gebrek als een grond van vernietigbaarheid aanmerkt. Artikel 73a lid 1 is alsdan niet van toepassing, indien het tevoren geldende recht een beroep op de nietigheid niet aan een bepaalde termijn bond.

3. De vorige leden gelden slechts, indien alle onmiddellijk belanghebbenden die zich op de nietigheid hadden kunnen beroepen, de handeling voordien als geldig hebben aangemerkt. Inmiddels verkregen rechten van derden behoeven aan de toepassing van de vorige leden niet in de weg te staan, mits zij worden geëerbiedigd.

J. In *artikel 82* komen de woorden «de bevoegdheid tot het invoeren van een vernietigingsgrond» te luiden: de bevoegdheid tot het invoeren van een soortgelijke vernietigingsgrond.

K. *Artikel 84* vervalt.

L. In *artikel 86* worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. Aan het slot van de eerste zin van lid 5 wordt de zinsnede «indien de schuldenaar reeds vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet in de nakoming van zijn verbintenis was tekortgeschoten» vervangen door: indien aan de schuldenaar de uitwinning van het tot zekerheid overgedragen goed was aangezegd.

b. De aanhef van de tweede zin van lid 5 komt te luiden: Is de schuldeiser zes maanden na dat tijdstip nog niet tot de uitwinning overgegaan,.

c. In lid 7 worden de woorden «een goed» vervangen door: een voor verpanding vatbaar goed.

d. Aan lid 7 wordt een zin toegevoegd, luidende: Levering bij voorbaat tot de overdracht van een zodanig goed tot zekerheid, die vóór dat tijdstip is geschied, geldt nadien als levering bij voorbaat tot vestiging van pandrecht daarop.

M. Na artikel 86 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 86a

Is vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet een goed ter uitvoering van een voorwaardelijke verbintenis geleverd, dan geldt het als onder dezelfde voorwaarde verkregen.

N. *Artikel 88* komt als volgt te luiden:

Artikel 88

1. Artikel 2014 tweede lid van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat tot aan het tijdstip van het in werking treden der wet gold, blijft gedurende één jaar nadien van toepassing op een in dat artikel omschreven zaak die vóór dit tijdstip was ontvreemd. Na afloop van dat jaar gaat de zaak op de verkrijger over, indien de overdracht bij toepasselijkheid van artikel 3.4.2.3 *a* lid 1 van Boek 3 geldig zou zijn geweest, tenzij lid 3 van dat artikel van toepassing is; vóór de diefstal op de zaak gevestigde beperkte rechten vervallen bij de overgang van de zaak op de verkrijger.

2. Artikel 637 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat tot aan het tijdstip van het in werking treden der wet gold, blijft van toepassing met betrekking tot een ontvreemde of verloren zaak die vóór dat tijdstip door een koper te goeder trouw op een jaar- of een andere markt of op een openbare veiling is verkregen.

O. *Artikel 89* komt te luiden:

Artikel 89

1. Indien vóór het in werking treden van de wet een eigendomsvoorbehoud is bedongen met betrekking tot een zaak die voor verpanding vatbaar is, wordt de eigendom omgezet in een pandrecht overeenkomstig artikel 3.9.2.2 van Boek 3, voor zover het eigendomsvoorbehoud strekt tot zekerheid van voldoening van andere vorderingen dan die genoemd in artikel 3.4.2.5 *b* lid 2, eerste zin, van dat boek.

2. Van het in werking treden van de wet af geldt een alsdan bestaande verbintenis tot levering betreffende goederen onder eigendomsvoorbehoud als een zodanige verbintenis onder voorbehoud van een pandrecht overeenkomstig artikel 3.9.2.2 van Boek 3, voor zover het eigendomsvoorbehoud strekt tot zekerheid van voldoening van andere vorderingen dan die genoemd in artikel 3.4.2.5 *b* lid 2, eerste zin, van dat boek.

3. De leden 2, 3, 5, 6 en 8 van artikel 86 zijn van overeenkomstige toepassing.

P. In *artikel 93* wordt achter het woord «bezit» ingevoegd: , indien de verjaring van de rechtsvordering tot beëindiging van dat bezit is voltooid.

Q. *Artikel 104* wordt als volgt gewijzigd:

a. Lid 1 komt te luiden:

1. Op het tijdstip van het in werking treden van de wet worden verbruikbare zaken waarop het tevoren geldende artikel 804 van het Burgerlijk Wetboek tot aan dat tijdstip van toepassing was, eigendom van de hoofdgerechtigde en met vruchtgebruik overeenkomstig titel 3.8 van Boek 3 belast.

b. Aan het artikel wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De vruchtgebruiker is bij het einde van het vruchtgebruik verplicht tot teruggave aan de hoofdgerechtigde van een bedrag aan geld, gelijk aan dat waarop het in lid 1 bedoelde artikel 804 van toepassing is

geweest, doch dat bij het in werking treden van de wet niet afgescheiden in zijn vermogen aanwezig is.

R. *Artikel 107* vervalt.

S. Aan *artikel 108* wordt de volgende zin toegevoegd:

De vorige zin is mede van toepassing op een pandrecht dat overeenkomstig artikel 86 of artikel 89 door omzetting van eigendom is ontstaan.

T. *Artikel 110* wordt als volgt gewijzigd:

a. De woorden «de schuldenaar of de pandgever reeds» en «in de nakoming van zijn verbintenis was tekortgeschoten en» vervallen.

b. Het cijfer «14» wordt gewijzigd in: 13.

c. Aan het artikel wordt een zin toegevoegd, luidende:

Artikel 3.9.2.14 van Boek 3 is van toepassing, indien eerst na dit tijdstip het pand wordt verkocht of aan de pandhouder verblijft.

U. *Artikel 115* wordt als volgt gewijzigd:

a. Vóór de tekst wordt het cijfer «2». geplaatst, en daarin wordt «vijf» gewijzigd in: drie.

b. Vóór lid 2 wordt ingevoegd:

1. Op een beding als bedoeld in het tevoren geldende artikel 1230 van het Burgerlijk Wetboek dat vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet is gemaakt, zijn de leden 4–8 van artikel 3.9.4.8 van Boek 3 gedurende een termijn van drie jaren niet van toepassing.

V. In *artikel 121* lid 1 worden vóór de woorden «binnen een jaar na het in werking treden van de wet» ingevoegd de woorden: bij of.

W. Na artikel 123 wordt een nieuw artikel opgenomen, luidende:

Artikel 124

Artikel 2010 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat tevoren gold, blijft van toepassing indien na het in werking treden van de wet een beroep wordt gedaan op verjaring ingevolge een van de tevoren geldende artikelen 2005 tot en met 2008 van het Burgerlijk Wetboek.

X. *Artikel 150* wordt als volgt gewijzigd:

a. De tweede zin van lid 1 vervalt.

b. Na lid 1 wordt, met vernummering van de leden 2, 3, 4, 5 en 6 tot onderscheidenlijk 3, 4, 5, 6 en 7, een nieuw lid ingevoegd luidende:

2. Het bestaan van een recht als bedoeld in lid 1 kan worden ingeschreven in de openbare registers, bedoeld in afdeling 3.1.2 van Boek 3. Ter inschrijving van dit bestaan wordt aangeboden een door een notaris met inachtneming van artikel 37 lid 1 Kadasterwet opgemaakte verklaring waarin het bestaan van het recht wordt geconstateerd, de inhoud van dat recht wordt omschreven en wordt aangegeven aan wie dat recht toebehoort, zulks met aan deze verklaring gehecht de stukken waaruit van een en ander blijkt, of authentieke afschriften van die verklaring en die stukken; artikel 37 leden 2–4 Kadasterwet is van overeenkomstige toepassing; op de notariële verklaring zijn de in artikel 38a lid 2 van de Wet op het Notarisambt vermelde bepalingen van die wet mede van toepassing. Op het ontbreken van de inschrijving en op inschrijfbaar feiten die vóór het in werking treden van de wet zijn voorgevallen, en die betreffen rechten die niet uit de openbare registers kenbaar zijn, is artikel 3.1.2.7 lid 1 van Boek 3 niet van toepassing.

Y. *Artikel 151* wordt als volgt gewijzigd:

a. De tweede zin van lid 3 vervalt.

b. Met vernummering van de leden 4 en 5 in 5 en 6 wordt na lid 3 een nieuw lid ingevoegd, luidende:

4. Artikel 2014 tweede lid van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat tot aan het tijdstip van het in werking treden van de wet gold, blijft gedurende één jaar nadien van toepassing op een in dat artikel omschreven zaak die voor dat tijdstip is verloren, tenzij die zaak overeenkomstig titel 5.2 van Boek 5 door de burgemeester van een gemeente is verkocht of aan een derde is overgedragen. Na afloop van dat jaar gaat de zaak op de verkrijger over, indien de overdracht bij toepasselijkheid van artikel 3.4.2.3 *a* lid 1 van Boek 3 geldig zou zijn geweest dan wel vóór het in werking treden der wet de in het vorige lid bedoelde aangifte of mededeling was gedaan of deze in overeenstemming met lid 2 ook nadien achterwege mochten blijven; vóór het verlies op de zaak gevestigde beperkte rechten vervallen bij de overgang van de zaak op de verkrijger.

c. In lid 6 wordt «De leden 1–4» vervangen door: De leden 1–5.

Z. *Artikel 155* vervalt.

AA. *Artikel 162* wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste zin van lid 1 vervalt: lid 1.

b. Het cijfer «1». vóór de tekst en lid 2 vervallen.

BB. *Artikel 163* komt te luiden:

Artikel 163

Indien vóór het in werking treden van de wet een erfdienstbaarheid door bestemming of herleving is ontstaan, kan dit ontstaan worden ingeschreven in de openbare registers, bedoeld in afdeling 3.1.2 van Boek 3. Ter inschrijving van dit ontstaan wordt aangeboden een door een notaris met inachtneming van artikel 38 lid 1 Kadasterwet opgemaakte verklaring waarin het ontstaan van de erfdienstbaarheid wordt geconstateerd en de inhoud daarvan wordt omschreven, zulks met aan deze verklaring gehecht de stukken waaruit van een en ander blijkt, of authentieke afschriften van die verklaring en die stukken; artikel 38 leden 2–4 Kadasterwet is van overeenkomstige toepassing; op de notariële verklaring zijn de in artikel 38 *a* lid 2 van de Wet op het Notarisambt vermelde bepalingen van die wet mede van toepassing. Op het ontbreken van de inschrijving en op inschrijfbaar feiten die vóór het in werking treden van de wet zijn voorgevallen, en die betreffen rechten die niet uit de openbare registers kenbaar zijn, is artikel 3.1.2.7 lid 1 van Boek 3 niet van toepassing.

CC. *Artikel 172* wordt als volgt gewijzigd:

a. vóór de tekst wordt het cijfer «1.» geplaatst.

b. Aan het artikel worden twee leden toegevoegd, luidende:

2. Voor zover de bepalingen van de akte van splitsing in appartementsrechten, het reglement bedoeld in artikel 5.10.1.4 onder *d* van Boek 5 daaronder begrepen, van een vereniging van eigenaars op het tijdstip van in werking treden van de wet afwijken van het bepaalde in afdeling 5.10.2 van dat boek, is dat laatste gedurende drie jaren na dat tijdstip niet van toepassing op die vereniging van eigenaars.

3. Op de vereffening van het vermogen van een vereniging van eigenaars, die nog niet is voltooid op het tijdstip van het in werking treden van de wet, zijn de artikelen 23–24 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek met inachtneming van artikel 5.10.4.2 *g* leden 2–4 van Boek 5 van toepassing, behalve voor zover dat zou nopen tot het ongedaan

maken van alsdan reeds in overeenstemming met het voordien geldend recht getroffen maatregelen. De wet wordt niet van toepassing ten aanzien van onderwerpen waaromtrent vóór haar in werking treden een rechterlijke uitspraak is gevraagd.

DD. Artikel 173 wordt als volgt gewijzigd:

a. De tweede zin van lid 1 vervalt.

b. Aan lid 2 wordt een zin toegevoegd, luidende:

Hetzelfde geldt voor de aansprakelijkheid wegens iemands overlijden na het tijdstip van het in werking treden van de wet als gevolg van letsel dat vóór dat tijdstip is ontstaan.

EE. Aan artikel 175 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Degene die door het tevoren geldende recht naast een ander aansprakelijk werd gesteld en aan wie deswege op die ander een verhaalsrecht toekwam, kan dat verhaalsrecht ook uitoefenen, indien zijn schuld pas na het in werking treden van de wet te zijnen laste wordt voldaan en de wet hem geen verhaalsrecht toekent.

FF. Artikel 191 wordt als volgt gewijzigd:

a. Vóór de tekst wordt het cijfer «1.» geplaatst.

b. In lid 1 wordt «nadat drie jaren na dit tijdstip zijn verstreken» vervangen door: nadat een jaar na dit tijdstip is verstreken.

c. Na lid 1 wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. In afwijking van artikel 79 kan een beding in algemene voorwaarden die deel uitmaken van een overeenkomst, na het verstrijken van het in lid 1 bedoelde tijdvak overeenkomstig afdeling 6.5.2A van Boek 6 worden vernietigd; deze vernietiging heeft evenwel geen werking over het tijdvak voordat die afdeling van toepassing is geworden, tenzij het beding toen reeds vernietigbaar of nietig was.

GG. Artikel 194 komt te luiden:

Artikel 194

Van het tijdstip van het in werking treden van de wet af is artikel 6.5.3.8a van toepassing op een ondergeschikte wiens gedraging vóór dat tijdstip tot aansprakelijkheid heeft geleid.

HH. Artikel 196 komt te luiden:

Artikel 196

1. Op overeenkomsten van koop en ruil die vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet zijn gesloten, wordt titel 7.1 van Boek 7 een jaar na dat tijdstip van toepassing.

2. In afwijking van lid 1 worden de bepalingen van titel 7.1 van Boek 7 omtrent consumentenkoop niet van toepassing op een consumentenkoop die vóór dat tijdstip is gesloten.

3. In afwijking van de leden 1 en 2 is titel 7.1 van toepassing op de gevolgen van niet nakoming in het geval dat een der partijen na het in werking treden van de wet in de nakoming van een van haar verbintenissen tekortschiet, tenzij dat tekortschieten een voortzetting van een eerdere tekortkoming is. Afdeling 7.1.8 van Boek 7 is van toepassing op het recht van reclame dat na het in werking treden van de wet wordt uitgeoefend; is het voordien uitgeoefend, dan blijft het tevoren geldende recht daarop van toepassing.

4. Artikel 7.1.1.5 is slechts van toepassing op de gevolgen van toezending van een zaak die na het in werking treden van de wet geschiedt.

II. In *artikel 220 lid 2* wordt zinsnede «andere voor de verbintenis aansprakelijke personen» gewijzigd in: voor de verbintenis aansprakelijke niet-schuldenaren.

JJ. Lid 1 van artikel II van Hoofdstuk II wordt door de volgende bepaling vervangen:

1. De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden gesteld.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes